

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSA Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Jana T.

przy uczestnictwie Aleksandra T., Józefa T. i Krystyny T.

o dział spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 września 2011 r.,

zażalenia uczestniczki postępowania Krystyny T.

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie III postanowienia

Sądu Okręgowego

z dnia 25 maja 2010 r.,

- 1. zmienia zaskarżone postanowienie zawarte w pkt III postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 25 maja 2010 r w ten sposób, że oddala wniosek Jana T. o zasądzenie od Krystyny T. kosztów postępowania apelacyjnego**
- 2. oddala wniosek Krystyny T. o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 25 maja 2010 r. w sprawie [...] uwzględnił apelację wnioskodawcy Jana T. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 4.11.2009 r., sygn. [...] i zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie II w sposób postulowany przez skarżącego, zasądając w punkcie III na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., od uczestniczki Krystyny T. na rzecz wnioskodawcy Jana T. koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 2317 zł i wskazując, że wnioskodawca jest stroną wygrywającą postępowanie wywołane złożoną przez niego apelacją.

W zażaleniu na to postanowienie, uczestniczka Krystyna T. zarzuciła naruszenie przepisu art. 520 § 1 k.p.c. przez zaniechanie oddalenia przez Sąd II instancji wniosku Jana T., w przedmiocie zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, nadto przepisu art. 520 § 3 k.p.c., przez jego zastosowanie, w wyniku błędnej oceny stanu faktycznego sprawy oraz art. 233 k.p.c. wobec przekroczenia przez Sąd Okręgowy granic swobodnej oceny dowodów.

Formułując powyższe zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie jego punktu III sentencji i oddalenie wniosku Jana T. w przedmiocie zasądzenia od niej na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, a nadto zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kosztów postępowania zażaleniowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu celem jej ponownego rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie uczestniczki postępowania uznać należy za zasadne.

Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c., w postępowaniu nieprocesowym, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, co oznacza, że każdego z nich obciążają koszty dokonanej przez niego czynności oraz czynności podjętej w jego interesie. Pomijając wyjątki przewidziane w art. 520 § 2 i 3, koszty poniesione przez uczestników, związane z ich udziałem w sprawie, nie podlegają wzajemnemu rozliczeniu (zwrotowi). Zasada rządząca kosztami w postępowaniu nieprocesowym odbiega więc od reguły dominującej w procesie, w myśl której, strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi - na jego żądanie - wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.).

Zasada ujęta w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub - mimo braku tej równości - ich interesy są wspólne. W pozostałych wypadkach sąd może od tej zasady odstąpić i na żądanie uczestnika, albo z urzędu - jeżeli działa bez adwokata lub radcy prawnego (art. 109 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) - orzec według dyrektyw określonych w art. 520 § 2 lub 3 k.p.c.

Wyszczególnienie sytuacji, w których interesy uczestników postępowania nieprocesowego są sprzeczne, nie jest do końca możliwe do przeprowadzenia.

Można jednak przyjąć, że w sprawach tzw. działowych, nie występuje sprzeczność interesów między tymi uczestnikami (współwłaścicielami, spadkobiercami), którzy domagają się podziału (zniesienia współwłasności, działu spadku, podziału majątku wspólnego), niezależnie od tego, jaki sposób dokonania podziału proponują i jakie wnioski składają w tym względzie (por. postanowienie SN z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 46/10, OSNC 2011/7-8/88).

Uznanie przez sąd w postępowaniu nieprocesowym, że wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania nie uzasadnia odstąpienia od reguły wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c., powoduje oddalenie tego wniosku (por. postanowienie SN z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie sposób postrzegać wnioskodawcy Jana T., jako „stronę wygrywającą” rozpatrywaną sprawę. Pomiędzy wnioskodawcą, a uczestniczką Krystyną T. trudno bowiem, dostrzec sprzeczność interesów, sprzeczność ta nie wynika również z wyliczeń rachunkowych w zakresie wzajemnych zobowiązań uczestniczki postępowania Krystyny T. i wnioskodawcy Jana T.

W konsekwencji, wbrew Sądowi II instancji, nie zachodziły, w przedmiotowej sprawie, przesłanki do zastosowania przepisu art. 520 § 3 k.p.c., jako odstępstwa od generalnej reguły wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c. postanowił jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie w art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1 w związku z art. 394¹ § 3 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

